

1. ORGANIZACIJA URGENTNE MEDICINE	1
Sistem urgentne medicine (SUM)	1
Osnovni principi savremene organizacije u sistemu zdravstvene zaštite stanovništva	7
Osnovni principi savremene organizacije urgentne medicine (prehospitalni nivo) jugoslovenski nivo	13
Vrste transportnih sredstava i sadržaj mobilne jedinice intenzivne nege	17
Normativi i standardi u realizaciji urgentne prehospitalne delatnosti – prehospitalna jedinica-stanice-zavod	21
Osnovna medicinska dokumentacija, prijemno-trijažni i distributivni punkt	26
Masovne nesreće	32
Organizacija zbrinjavanja u hemijskim akcidentima i katastrofama	37
Principi intrahospitalnog transporta	40
Stručni nadzor	42
2. REANIMACIONI POSTUPCI NA TERENU	55
Endotrahealna intubacija	55
Parenteralna nadoknada volumena tečnostima	62
3. TRANSPORT POLITRAUMATIZOVANIH I TEŠKO OBOLELIH ..	83
Infuzije i transfuzije u transportu	83
Monitoring za vreme transporta bolesnika	97
Mehanička ventilacija u transportu	94
Analgezija i sedacija za vreme transporta	107
Antibiotici u akutnim stanjima	112
4. ŠOK	123
Patofiziološke osnove šoka	123
Kardiogeni šok	131
Hemoragijski šok	134
Septički šok	144
Anafilaktički šok	154
Spinalni šok	158
Šok u pedijatrijskoj populaciji	159
5. POLITRAUMA I TEŠKA TRAUMA	169
Prehospitalni i rani hospitalni tretman politraumatizovanih	169
Reanimacioni postupci kod politraumatizovanog deteta	186
Kraniocerebralne povrede i komplikacije	194

Reanimacioni postupci kod poremećaja funkcije CNS	197
Torakalne povrede	212
Tupa abdominalna trauma	220
Penetrantna abdominalna trauma	225
Povrede koštano-zglobnog sistema	232
Povrede ramena i gornjeg ekstremiteta	242
Povrede šake	258
Povrede kičmenog stuba	266
Povrede karlice i natkolenih delova donjih ekstremiteta	275
Povrede kolena, potkolenice, skočnog zgloba i stopala	282

6. AKUTNA ORGANSKA PATOLOŠKA STANJA CENTRALNOG NERVNOG SISTEMA 291

Glavobolje kao urgentna stanja	291
Epileptički status	297
Neepileptične krize svesti	304
Metaboličke encefalopatije	311
Koma	317
Diferencijalna dijagnoza komatoznih stanja	326
Akutna distonička reakcija, maligni neuroleptički sindrom, delirijum	333
Ishemijski moždani udar	339
Spontane intracerebralne hemoragije	349
Subarahnoidalna hemoragija	353
Akutne infekcije nervnog sistema	358
Specifične infekcije centralnog nervnog sistema	366
Teške bakterijske i parazitarne infekcije mozga	368
Tetanus i botulismus i trihinoza	373
Kranijalne i spinalne kongenitalne malformacije kao hitna stanja	379
Intrakranijalni tumori kao urgentan problem	384
Akutni neuropsihološki sindromi	393
Akutni diseminovani encefalomijelitis i multipla skleroza	397
Miastenia Gravis-Kriza	401
Akutni poliradikuloneuritis	406
Vratni i leđni bol kao urgentno stanje	410
Akutni spinalni sindromi	416
Kompresivni radikularni sindrom i kompresivne lezije kičmene moždine	421
Akutni cervikalni sindrom	431
Akutna stanja u vanzglobnom reumatizmu	433
Akutni artritis	435
Urgentna stanja u dečjoj neurologiji	442

7. URGENTNA PSIHIJATRIJSKA STANJA 463

Sistematizacija urgentnih stanja	463
Pregled psihijatrijskog bolesnika u uslovima urgentne intervencije	479

Urgentna intervencija u slučaju suicidalnog rizika ili pokušaj samoubistva	479
Tele-apel služba kao institucija za prevenciju samoubistva i pomoć u kriznim situacijama	485
Postupak sa agresivnim (violentnim) bolesnikom	487
Šizofrenija, paranoidna stanja	493
Urgentne intervencije u afektivnim poremećajima	499
Reakcije na težak stres-posttraumatski stres i akutna stresna reakcija	505
Organski mentalni poremećaji, urgentna stanja i intervencije	511
Forenzički i etički aspekti urgentnih stanja u psihijatriji	516
8. URGENTNA STANJA U OFTALMOLOGIJI	521
Povrede oka odraslih	521
Povrede oka dece	528
Inflamatorne bolesti oka	533
Vaskularna patološka stanja u oftalmologiji	543
Akutni glaukom	545
9. URGENTNA STANJA U OTORINOLARINGOLOGIJI	549
Povrede uva	549
Otogene komplikacije (egzo i endokranijumske)	556
Endokranijumske komplikacije	560
Vrtoglavice	564
Povrede nosa	570
Povrede frontobazalne regije	575
Sinusogene kranijumske i endokranijumske komplikacije	578
Sinuzitis i komplikacije sinuzitisa kod dece	580
Strana tela donjih disajnih puteva	590
Povrede i flegmone larinksa i vrata	593
Korozivne povrede jednjaka	600
Traheostomija	603
Urgentna stanja u dečjoj otorinolaringologiji	607
10. URGENTNA STANJA POVEZANA SA POREMEĆAJIMA KARDIOVAKULARNOG SISTEMA	615
Hipertenzivna kriza	615
Hipertenzivna kriza kod dece	620
Etiopatogeneza akutne koronarne bolesti	625
Nestabilna angina pektoris	628
Akutni infarkt miokarda	635
Plućna embolija	646
Disekcija aorte	651
Edem pluća	660
Kardiomiopatije i miokarditis	664

Srčana insuficijencija kod dece	673
Infektivni endokarditis	678
Perikarditis	685
Sinkopa	691
Poremećaji provođenja električnog impulsa na srcu	696
Maligne srčane aritmije	705
Urgentna terapija aritmija kod dece	711
Hitna stanja kod bolesnika sa urođenim srčanim manama	716

11. URGENTNA STANJA POVEZANA SA POREMEĆAJIMA RESPIRATORNOG SISTEMA 725

Diferencijalna dijagnoza bola u grudima	725
Akutni teški napad astme	731
Akutna respiracijska insuficijencija	738
Respiratorni distress sindrom odraslih	742
Akutno pogoršanje hronične respiratorne insuficijencije	747
Akutno plućno srce	753
Spontani pneumotoraks	759
Hemoptizije	764

12. URGENTNA STANJA IZAZVANA POREMEĆAJIMA GASTROINTESTINALNOG TRAKTA 771

Akutna hepatobiliopankreatična oboljenja	771
Akutna insuficijencija jetre	780
Krvarenja iz gastrointestinalnog trakta	783
Urgentna stanja u akutnim crevnim infekcijama i intoksikacijama	791

13. URGENTNA STANJA IZAZVANA POREMEĆAJIMA ENDOKRINOLOGIJE 797

Urgentna stanja u bolestima hipotalamusa, hipofize, hipokortizma i Kušingovog sindroma	797
Tirotoksična kriza, maligni egzoftalmus	808
Dijabetične kome	813
Hipoglikemijska stanja	821
Feohromocitom, hipertenzivna kriza	829
Komplikacije tokom hiperstimulacije ovarijuma	834

14. URGENTNA STANJA IZAZVANA POREMEĆAJIMA BUBREŽNE FUNKCIJE 841

Retencija mokraće	841
Anurija	846
Renalna kolika	851
Akutna oboljenja intraskrotalnih organa (Akutni skrotum)	855

Urosepsa i uroseptički šok	860
Hematurija	864
Povrede urogenitalnih organa - povrede bubrega	868
Povrede uretre	875
Povrede genitalnih organa	878
Akutna bubrežna insuficijencija	879
Simptomi, znaci i biohemijski nalazi u akutnim bubrežnim oboljenjima	885
Komplikacije hronične bubrežne insuficijencije	892
Poremećaji koncentracija elektrolita i acidobazne ravnoteže	901
Akutni hidroelektrolitni i acidobazni poremećaji u dece	916

15. URGENTNA STANJA IZAZVANA

POREMEĆAJIMA HEMATOPOEZNOG SISTEMA 929

Hemolizne anemije i hemolizne krize	929
Posthemoragijske anemije	942
Neutropenije i agranulocitoza	947
Hemoragijski sindromi	952
Urgentna stanja u akutnim leukemijama	971
Hitna stanja u dečjoj hematologiji i onkologiji	978

16. URGENTNA STANJA KOD HIRURŠKIH OBOLJENJA 989

Infekcija u hirurgiji	989
Hirurška oboljenja šake	995
Akuni abdomen	1000
Peritonitis	1007
Akutne intestinalne okluzije	1016
Uklještene kile	1022
Akutni apendicitis	1025
Akutna anorektalna oboljenja i povrede	1032
Opekotine	1037
Povrede perifernih arterija i vena	1045
Arterijske embolije	1053
Tromboza dubokih vena i tromboflebitis površinskih vena	1058

17. URGENTNA STANJA U

GINEKOLOGIJI, AKUŠERSTVU I NEONATOLOGIJI 1065

Hipertenzivna oboljenja u trudnoći	1065
Graviditas ektrauterina-ektopična trudnoća	1069
Pelveoperitonitis i peritonitis ginekološko-akušerskog porekla	1072
Urgentna stanja u ginekologiji i akušerstvu	1074
Šok u akušerstvu	1084
Asfiksija novorođenčeta	1090
Respiratorni distress sindrom novorođenčadi	1095

Hemoragijska bolest novorođenčeta	1099
Neonatalne konvulzije	1100
18. URGENTNA STANJA	
IZAZVANA SISTEMSKIM POREMEĆAJIMA	1105
Uticaj spoljne temperature	1106
Davljenje, utopljenje i urgentna stanja izazvana ronjenjem	1114
Ujedi i ubodi	1118
Trovanja gljivama	1122
Serumska bolest	1126
Akutni oblik alergijskog bronhioloalveolitisa	1128
Akutna i perakutna stanja bolesnika sa sistemskim vaskulitisom	1032
Urticaria i oedema Quincke	1139
Egzantemi i morbus Lyell	1144
Povišena telesna temperatura izazvana virulentnim mikroorganizmom	1149
Urgentna stanja u akutnim infektivnim bolestima	1161
Klinička toksikologija	1164
Principi lečenja akutnih trovanja	1168
Akutna trovanja pesticidima	1174
Akutna trovanja lekovima	1185
Akutna trovanja kardiovaskularnim lekovima	1189
Akutna trovanja nenarkotičkim analgeticima	1199
Akutna trovanja etil-alkoholom i drogama	1204
Akutna trovanja gasovima	1211
Akutna trovanja korozivima	1221
Vojna toksikologija	1224
19. SMRT I OŽIVLJAVANJE	1231
Smrt i utvrđivanje smrti	1231
Moždana smrt	1236
Iznenadna srčana smrt	1243
Srčani zastoj	1249
20. SUDSKO-MEDICINSKI ASPEKT	
LEČENJA URGENTNIH BOLESNIKA	1263
Odgovornost lekara pri lečenju bolesnika	1263
Kliničko-forenzička dijagnostika kod traumatizovanih bolesnika	1268
Dijagnoza i diferencijalna dijagnoza ubistva, samoubistva i zadesa	1277
Značaj obdukcione verifikacije kliničkog nalaza	1281
INDEKS	1285